

RUDOLF MAISTER

General Maister, vojak in umetnik nekoč in danes

V preteklosti

Naša šola že od svoje ustanovitve (1980) neguje tradicije generala Maistra in bojov za severno mejo. Šola obeležuje relief Vlaste Tihec Zorko, ki prikazuje generala in njegove borce za severno mejo.

Na otvoritveni proslavi šole je bilo takrat še okoli 60 živečih Maistrovih borcev. To je bil tudi začetek trajnega sodelovanja in negovanja tradicij generala Maistra in njegovih borcev za severno mejo na naši šoli .

Udeleževali smo se spominskih proslav, obiskovali generalov grob in gostili še živeče borce na šoli, tudi v času, ki temu ni bil najbolj naklonjen. Gostili smo tudi razstavo o generalu Maistru in bojih za severno mejo, ki jo je pripravil Muzej NOB.

V zadnjih letih načrtno brskamo in iščemo podatke o tistem pomembnem času

V zadnjih letih na OŠ borcev za severno mejo še intenzivneje nadaljujemo z negovanjem tradicije in spomina generala Maistra in njegovih borcev. Sodelovanje na spominskih proslavah, obiski različnih gostov na šoli, sodelovanje z vojašnico generala Maistra, obiskovanje Maistrovega groba in še veliko drugega predstavlja načrtno izvajanja dejavnosti, vse pa z željo, da bi učenci spoznali in vedeli nekaj več o tistem pomembnem času in dogodkih, po katerih se šola imenuje.

Vsako leto učenci v mesecu oktobru in novembru s projektnim delom pri pouku slovenščine, zgodovine in likovne vzgoje spoznavajo generala Maistra - pesnika, vojaka in bibliofila. Obiščejo njegov grob, ogledajo si spominska obeležja v Mariboru, berejo in ilustrirajo njegove pesmi in dela, ki pripovedujejo o njem. Z generalovim časom in njegovimi borci se srečujejo na pogovorih in okroglih mizah z zgodovinarji, na ekskurzijah. Ob vsem tem nastajajo zapisi učencev in tematska razstava, ki je v šolski avli na ogled v mesecu novembru, ko učenci predstavijo svoje delo na zaključni prireditvi.

Osnovna šola je gostila tudi Maistrovo slikarsko kolonijo, pisatelja Toneta Partljiča in predstavitev njegovega literarnega dela *General*, deset črtic o Rudolfu Maistru. S svojim delom in raziskovanjem so učenci pritegnili pozornost akademskega slikarja Bojana Golije, ki je šoli podaril svoje umetniško delo, portret generala Maistra pesnika, v trajno last. Učenci so uspešno sodelovali tudi na literarnem natečaju Slovenske vojske.

V prihodnosti si učenci in njihovi mentorji želijo še tesneje sodelovati z mariborskim društvom generala Maistra in navezati stike s tistimi šolami po Sloveniji, ki prav tako ohranjajo tradicije in spomin na generala Maistra in njegove borce.

Prepričani smo, da ob odhodu na srednjo šolo učenci OŠ borcev za severno mejo dobro poznajo čas in pomen dejanj generala Maistra in njegovih borcev in so nanj ponosni.

Program dela

I. TRIADA

Spominska ura v mesecu novembru. 3. razred si natančneje ogleda relief na šolski zgradbi in prisluhne razlagi ob tem umetniškem delu.

II. TRIADA

4. razred: obisk groba generala Maistra, branje Maistrovih pesmi in črtic o R. Maistru in ilustracija le teh,

5. razred: ogled spominskih obležij generala Maistra v Mariboru, branje črtic, ilustracije, obisk vojašnice,

6. razred: branje Maistrovih pesmi, črtic in njihovo ilustriranje, obisk vojašnice. Na zaključni ekskurziji si v Ljubnem ob Savinji učenci ogledajo park bojev za severno mejo.

III. TRIADA

7. razred: ogled Maistrove sobe v Zavrhu,

8. razred: ogled Maistrove knjižnice v mariborski študijski knjižnici, projektno delo: literarno ustvarjanje R. Maistra (ga. knjižničarka),

9. razred: projektno delo - zgodovinska osebnost (ga. učiteljica zgodovine), pogovor z zgodovinarjem, g. Alojzem Peničem

Učenci 3. triade obišejo vojašnico Rudolfa Maistra. V medpredmetni povezavi likovne vzgoje, slovenščine in zgodovine spoznavajo Maistrov čas, berejo odlomke iz Maistrovih del in o generalu Maistru in jih ilustrirajo.

Na zaključni prireditvi predstavimo delo učencev.

Cilji

I. vzgojno izobraževalno obdobje

- Učenci v prvi triadi spoznavajo življenje in delo pomembnih ljudi našega kraja tako v sodobnosti kot v preteklosti.

Cilji

II. vzgojno-izobraževalno obdobje

- Učenci spoznajo, da je bilo življenje ljudi v preteklosti drugačno, uporabljajo časovne izraze, pomen naše dediščine, da so s krajem povezane nekatere znane osebe.
- Poslušajo poljudnoznanstvena besedila, povezana s temami spoznavanja okolja (opis znane osebe, njenega življenja in dela), po poslušanju odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih, razumejo sporočilnost oziroma temo besedila, kritično sprejemajo besedila ter tako razvijajo sposobnost logičnega mišljenja, sklepanja, vrednotenja in utemeljevanja. Razvijajo recepcijsko sposobnost tako, da pišejo poustvarjalna in ustvarjalna besedila, ki vključujejo prvine umetnostnega jezika
- Zaznavajo in doživljajo zvočnost pesmi ob poslušanju interpretativnega branja pesmi, zaznavajo ritem pesmi, ustrezno reagirajo na čustvene sestavine besedila, razumejo sporočilnost oziroma temo besedila.
- Učenci spoznajo književne zvrsti in vrste. Literarno in likovno ustvarjajo na temo.
- Maistra spoznajo kot pesnika, vojaka in slikarja.

Cilji

III. vzgojno-izobraževalno obdobje

- Izhodišče pouka pri slovenščini je delo z besedilom, tako umetnostnim kot neumetnostim. Ukvarjanje z Maistrom in njegovimi borci nudi zadostna izhodišča za obe področji, saj je Maister kot pesnik zanimiv kot tvorec umetnostnih besedil, obenem pa je o njem, njegovih soborcih in njihovem času na voljo dovolj literature, da lahko učenci ob njej uresničujejo cilje, ki so po učnem načrtu predvideni za delo z neumetnostnimi besedili. Zlasti pri obravnavi slednjih se predmet povezuje z učenčevimi izkušnjami in predznanjem ter vsebinami in dejavnostmi pri spoznavanju okolja oz. pri naravoslovnih in družboslovnih predmetih. S predstavljenimi dejavnostmi kontinuirano in ob upoštevanju interdisciplinarnosti uresničujemo več ciljev pri različnih predmetih. Pri slovenščini so ti cilji nadgradnja ciljev, ki jih predvideva učni načrt. Med te cilje sodijo funkcionalni cilji, povezani s sprejemanjem in tvorjenjem besedil. Učenci poslušajo neumetnostna besedila, in sicer poljudnoznanstvena besedila, povezana s temami drugih predmetnih področij (npr. zgodovino), kot je pripoved o življenju znane osebe in pripoved o poteku dogodkov. Po poslušanju sami tvorijo podobna besedila. Ob tem razvijajo zmožnost logičnega mišljenja in poimenovalno ter upovedovalno, pravorečno in pravopisno zmožnost.
- Drugi funkcionalni cilji so branje (razvijajo recepcijsko sposobnost, sposobnost branja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil ter zavedanje o sprejemanju besedil), prepoznavanje in razumevanje teme besedila. Po branju učenci pisno obnavljajo zgodbo književnega besedila, tako da podrobneje opisujejo glavno dogajanje. Le-tega prikažejo na plakatu v obliki miselnega vzorca, ki ga tudi ubesedijo. V zvezi z dano temo lahko pišejo različne pripovedne vrste (npr. anekdoto, povest ...). Med izobraževalne cilje sodi spoznavanje slovenske književnosti. Dejavnosti po branju/poslušanju besedila predvidevajo samostojno tvorbo podobnega besedila. V zadnjem triletju učenci ob vodenih razgovorih razmišljajo o družbenih vidikih jezika ter o zgodovini slovenskega jezika.

II. triada

Življenje in delo Rudolfa Maistra in njegovih borcev, spominskih borbu

Brali smo Maistrove pesmi in pisali pesmi

General

**General na konju sedi,
v roki zastavo drži.
Vojaki postavljeni v zbor
čakajo, da povede jih v boj.**

Denis Budimir, 4. b

Likovno smo ustvarjali na temo **Maistrove pesmi Slovenske gorice**

Denis Budimir, 5.B

O, Slovenske ve gorice,
sonca božjega bogate,
ve ste, kakor bajke zlate,
kakor pesmi v himno zlite.

Rudolf Maister Vojanov

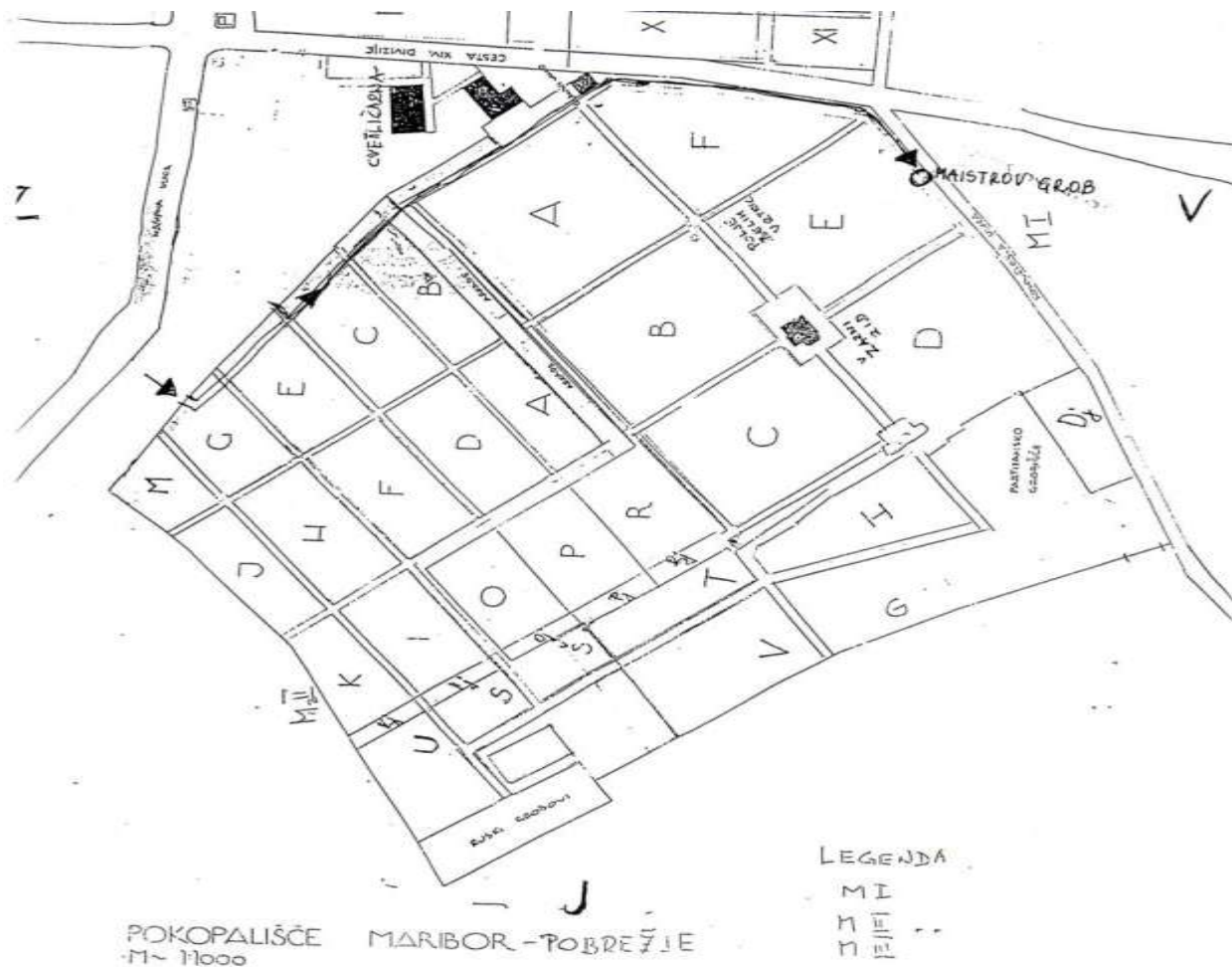

Sara Goričan, 5.A

Obiskali smo Maistrov grob na Pobreškem pokopališču

Izdelali smo načrt poti do Maistrovega groba na pobreškem pokopališču

Obiskali smo Maistrov grob

23. november je dan spomina na boje in borce za severno mejo, ki jih je v pogumnem boju vodil general Maister.

Mi smo o teh dogodkih največ slišali od učiteljic v šoli, po radiu in televiziji, veliko pa je o tem napisanega tudi v knjigah. Na boje in na generala Maistra nas v našem mestu spominja več spomenikov.

Rudolf Maister je nekaj let preživel tudi v Mariboru, pokopan pa je na pobreškem pokopališču. Odločili smo se, da bomo obiskali njegov grob. Takrat pa smo ugotovili, da ne vemo natančno, kje se nahaja. Domislili smo si, da bi si lahko pomagali z načrtom pokopališča. Dobili smo ga na upravi pokopališča in ga v razredu skupaj pregledali. Ugotovili smo, da nam bo v veliko pomoč.

Bil je lep, prijeten jesenski dan, ko smo se odpravili na pokopališče. Na zahodnem delu pokopališča smo vstopili skozi ozka železna vrata. Lepo urejena peščena potka nas je vodila proti severnemu delu pokopališča mimo mrliških vežic. Vse je bilo mirno in tiho, le promet na Cesti XIV. divizije je bil moteč. Ustavili smo se, še enkrat pogledali načrt in se dogovorili za nadaljevanje poti naprej proti vzhodu, nato pa še malo proti jugovzhodu. Tiho in pozorno smo si ogledovali grobove na levi strani potke. Vsak od nas je upal, da bo prvi, ki bo našel grob Rudolfa Maistra.

»Tu je!« je poltiho zaklicala skupina učencev.

Preprost, skromen grob iz sivega kamna, nad njim pa bela plošča z napisom.

Prižgali smo svečko v njegov spomin.

Spoznavali smo spominska obeležja Rudolfa Maistra in njegovih borcev

Relief generala Maistra in borcev za severno mejo ob vhodu naše šole, delo Vlaste Tihec Zorko

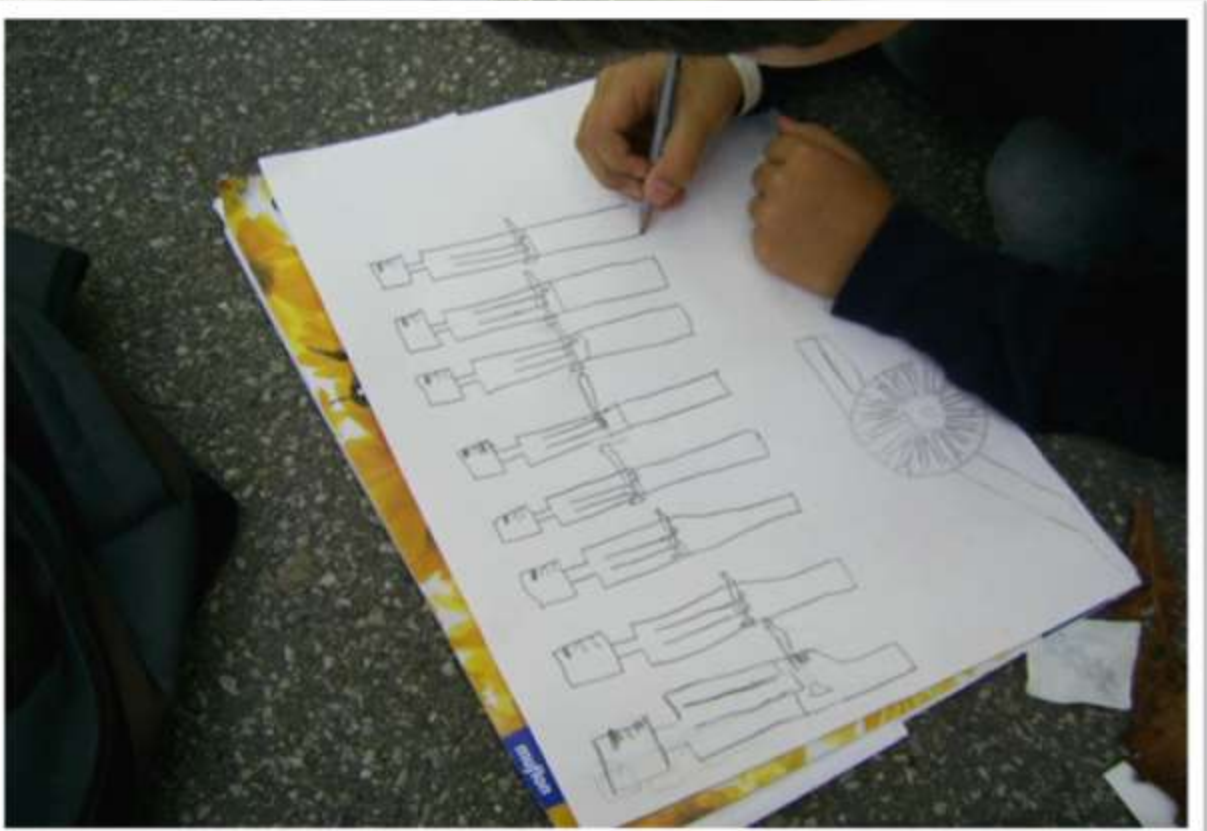
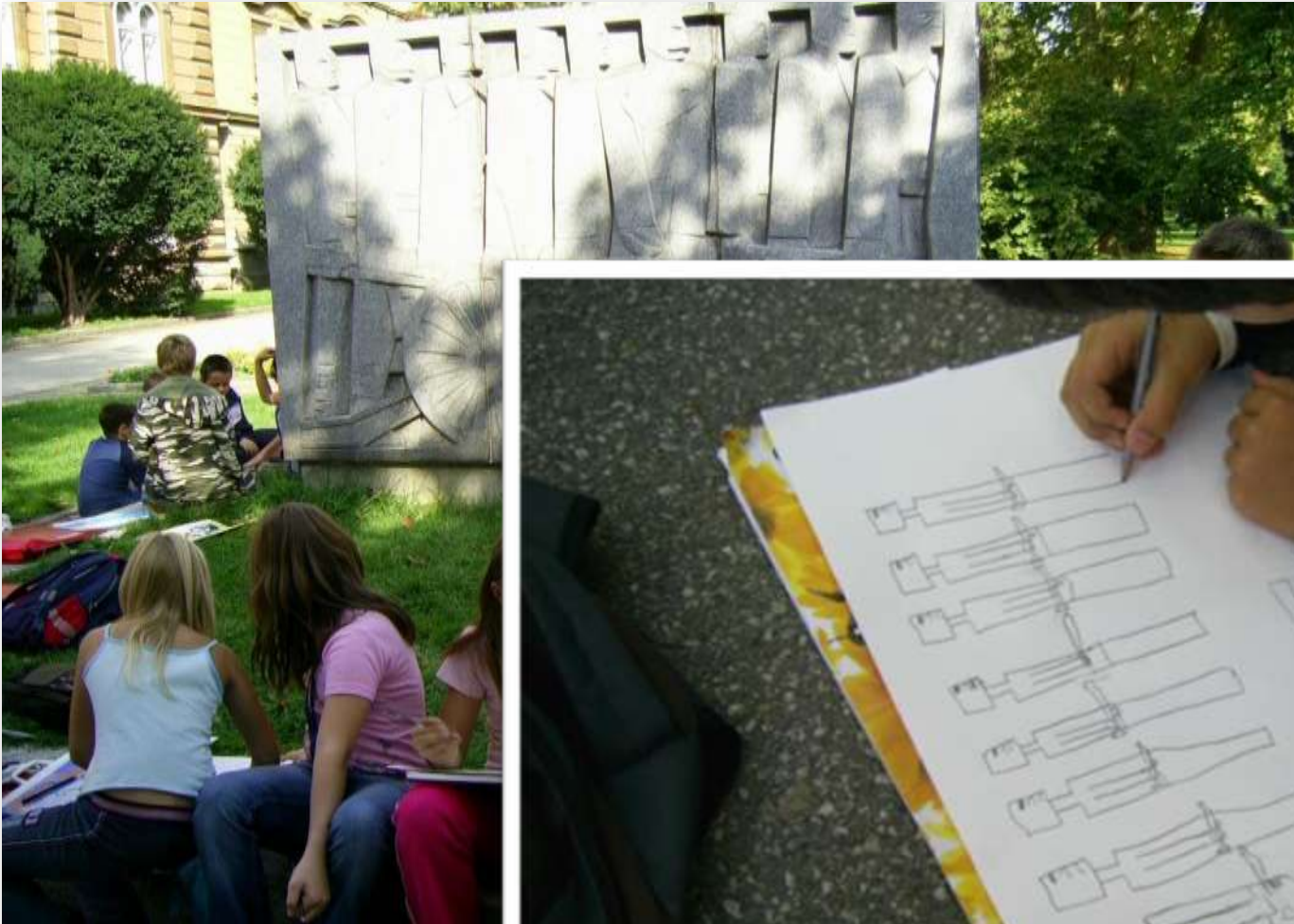
Hiša na Maistrovi ulici št. 17 v Mariboru, kjer je Maister bival v letih od 1922 do 1934.

... in ob njih ustvarjali

Spomenik Rudolfa Maistra
Mariboru

Spomenik borcem za se
vhodu v mariborski mes

V ponedeljek, 08. 10. 2007, smo po malici odšli v mesto. S seboj smo vzeli vse potrebno za risanje: risalno oglje, risalni blok in podlago za sedenje. Pot do mesta je bila dolga, a je hitro minila, ker smo se med seboj pogovarjali. Pri Prvi gimnaziji, kjer stoji spomenik Rudolfa Maistra, smo se razdelili v dve skupini. Prva skupina je risala spomenik, druga pa je risala ploščo, posvečeno Maistrovim borcem v parku. Učenci so risali zelo natančno. Učitelj likovne vzgoje jim je sproti dajal navodila za delo. Ljudje, ki so hodilo mimo, so si ogledovali izdelke.

Po končanem delu smo se odpravili proti Maistrovi ulici. Pri hiši številka 17 smo se ustavili, saj je v tej hiši general Maister bival od decembra 1922 do pomladi 1934. Na hiši je plošča z verzom, ki so ga napisali Maistrovi prostovoljci:

**Če v onih dneh bi tu
ne bilo njega,
se tujec bi polastil
še Podravja vsega.**

Ko smo se vrnili v šolo, smo si ogledali še relief na šolski zgradbi, se pogovorili o delu in tako zaključili zanimiv dan.

Eneja Urnaut, 5. a

Prijateljsko smo povezani z vojašnico Rudolfa Maistra v Mariboru

Ob zaključku projekta smo izdali spominski bilten

Projektno delo učencev 2. triade

GENERAL MAISTER IN NAŠ MARIBOR

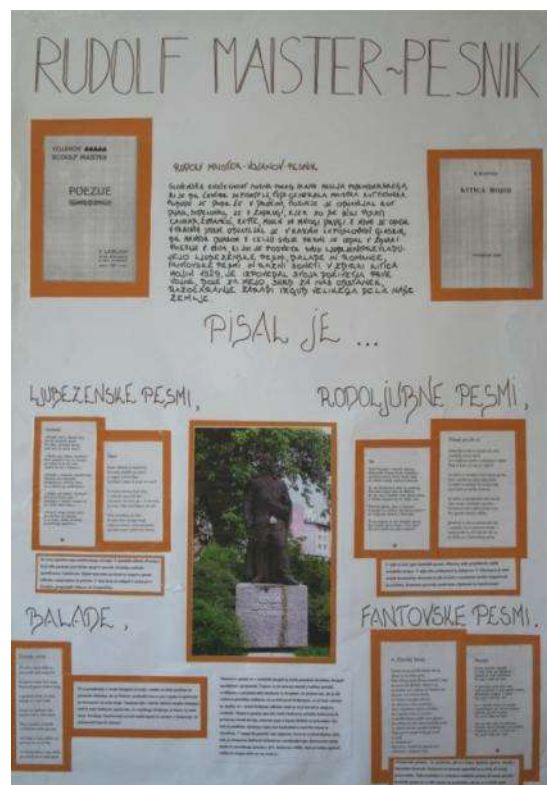

III. triada

Raziskujemo življenje in delo Rudolfa Maistra - pesnika, vojaka in bibliofila

Svoje delo smo predstavili na plakatih

Ilustrirali smo Maistrove pesmi

Žan Prapertnik, 7.a

Brin Kološa, 6.c

Saša Borec, 6.c

Obiskali smo Maistrovo knjižnico

Učenci 8. razreda smo se odpravili v Univerzitetno knjižnico Maribor z namenom, da si ogledamo Maistrovo knjižnico.

Ob 10.30 smo se peš odpravili izpred šole do najbližje avtobusne postaje. Od tam nas je avtobus popeljal do mesta, kjer smo izstopili. Ko smo po nekaj minutah hoje le prispeli do knjižnice, nas je tam pričakala gospa, ki nas je popeljala do Maistrove knjižnice. Izvedeli smo zelo veliko podatkov, a le najbolj zanimivi so se nam vtisnili v spomin. Ker vemo, da se naša šola imenuje po Rudolfu Maistru in njegovih borcih, je bilo naše prvo vprašanje, kdo je sploh bil Rudolf Maister. Maister je bil med drugim ljubitelj knjig, z drugo besedo bibliofil. Ustvaril si je eno največjih ter najlepših zasebnih knjižnic na Slovenskem v tistem času. Imel je posebno ljubezen do zbiranja knjig, ki se je v njem prebudila že v otroštvu. Zbiral je vse mogoče knjige, članke, časopise in podobno. Večino jih je kar sam kupil, nekatere pa je dobil v last kot darilo. Imel jih je spravljene v štirih omarah. V prvi je imel starejše slovensko časopisje in liste, v drugi omari so bile zbrane slovenske pesniške zbirke, v tretji zgodovinska dela kot npr. Valvasorjeva Slava vojvodine Kranjske, v četrti omari pa so bile starejše slovenske knjige, med njimi tudi Dalmatinova Biblija. Ko je Rudolf Maister umrl, so začeli razmišljati, kam bi na varno spravili vse njegove knjige. Tako so knjige so izkusile kar nekaj prevozov, ampak leta 1946 so jih le pripeljali v Maribor nazaj. Ker stanovanjske razmere Maistrovim dedičem niso dopuščale hraniti vseh njegovih knjig, so jih prepustili Pokrajinskemu muzeju v Mariboru. Ker so Maistrovo knjižnico razglasili za kulturni spomenik, so jih v letu 1988, ko je UKM dobila novo stavbo, zaradi večje varnosti prepeljali v to knjižnico. Knjige so morali na različne načine oskrbeti in preprečiti njihovo razpadanje. Zdaj je tam shranjenih nekaj nad 6000 knjig. Povedali so nam tudi, da to niso vse Maistrove knjige, saj so se nekatere porazgubile, nekatere pa so obdržali njegovi svojci.

Po ogledu knjižnice smo se peš vrnili do šole. Obisk Maistrove knjižnice se nam je zdel zanimiv, saj smo izvedeli marsikaj o Rudolfu Maistru ter o njegovem odnosu do knjig.

Nuša Cmager, 8.b

Zavrh v Slovenskih goricah z Maistrovo kletjo in Maistrovim stolpom.

Tja so se odpravili učenci 7. razredov.

Sodelovali smo na razstavi likovnih del delavnice generala Maistra v Europarku

Pomembni gostje so nam predstavili Maistra in njegov čas

Učenci 9. razredov smo pri pouku zgodovine in s projektnim delom v knjižnici spoznavali, iskali, vrednotili in ugotavljali razloge in pomen nastajanja meja po 1. svetovni vojni. Nismo mogli mimo neustrašnih odločitev in dejanj generala Maistra in njegovih soborcev, po katerih nosi ponosno ime naša šola in mi z njo. Pri svojem delu nas je navdušilo spoznanje, kako vsestranski človek je bil naš general Maister.

Njegovo osebnostno in vojaško pot nam je predstavil **profesor Alojz Penič**. Posebno zanimivo je bilo, ko je poudaril, kako se že od šolskih let nadgrajuje njegovo preučevanje in dopolnjevanje poznavanja življenja Rudolfa Maistra, vojnih razmer in soborcev, ki jih zdaj prenaša tudi na mladi rod.

V šolskem letu 2006/07 nam je **akademski slikar Bojan Golija** podaril umetniško delo portret Rudolfa Maistra - pesnika v trajno last. Do tedaj smo si morali Maistrov portret za številne prireditve sposojati.

Naši gostje so bili tudi **pisatelj Toneta Partljič**, predsednik Bralne značke Slovenije **Slavko Pregelj**, predsednik Zveze društev generala Maistra Slovenije **Milan Lovrenčič**, predsednik društva generala Maistra Maribor **Aleš Arih** in drugi, ki so nam predstavili celoten projekt in knjigo *General*, deset črtic o Rudolfu Maistru.

Z obiskom vojašnice Rudolfa Maistra fantje spoznavajo vojaški poklic

Prireditve ob Maistrovem dnevu

Vsako leto obeležimo Maistrov spominski dan s kulturno prireditvijo, kjer predstavimo rezultate projektne delo.

Nagrade

Za prispevek k ohranjanju spomina na Rudolfa Maistra in borce za severno mejo smo prejeli nekaj priznanj...

Spominsko priznanje generala Rudolfa Maistra, ki ga je naši šoli podelil župan MO Maribor 21.11.2007 na spominski prireditvi ob Maistrovem dnevu

Srebrnik Rudolfa Maistra, ki ga je naši šoli podelil župan MO Maribor
21.11.2007 na spominski prireditvi ob Maistrovem dnevu

Osmošolki Arnela Murić in Ana Veber sta za sodelovanje na natečaju obrambnega ministrstva o generalu Maistru prejeli bronasto plaketo

Dobitnici bronaste plakete prvega natečaja obrambnega ministrstva o generalu Maistru sta za nagrado preleteli mesto pod Pohorjem z vojaškim helikopterjem in se peljali s tankom

Bronasti plaketi literarnega natečaja, ki ga je prvič razpisalo ministrstvo za obrambo v sodelovanju z ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, da bi osnovne in srednje šole zaznamovale spomin na Rudolfa Maistra, sta šli v Maribor. V kategoriji proze sta bronasti priznanji dobili osmošolki Osnovne šole Borce v za severno mejo, Arnela Murić in Ana Veber.

Ob skupnem projektu, v katerem sta opisali življenje in zgodovinsko pomembnost generala Rudolfa Maistra, sta mnenja, da mlajše generacije ne smejo dopustiti, da bi takšni zgodovinski pečati utonili v pozabo. "Ta spis je najhno dejanje, je odgovor pozitivno mislečih, ki ne odobravamo pozabe pomembne slovenske osebnosti generala Maistra," sta zapisali v sklepnih besedah spisa. Obenem pa sta tudi prepričani, da se le malo učencev zaveda razsežnosti, ki jih pomenijo besede - boj za severno mejo, po kateri nosi ime tudi njuna šola. Pri pisanju spisa, za katerega sta ob prebiranju različnih virov potrebovali slab teden, ju je najbolj presenetilo, da je Maister združeval osebnost tenkočutnega umetnika ter trdega in odločnega vojščaka, nam ob obisku na osnovni šoli pove Arnela Murić. Njeni sošolki, Ani Veber, pa se je zdela nekaj posebnega njegova odločnost v kriznih trenutkih in prepričljivost, ko je nagovarjal ljudi. Sicer pa v šali povesta, da se za služenje vojaškega roka vseeno ne bosta odločili, čeprav sta eni od redkih, ki sta imeli priložnost obiskati kasarno, preleteti mesto pod Pohorjem z vojaškim helikopterjem in se peljati s tankom. Arnela še zadovoljno pove, da je ob nedavnem slovesnem dogodku prevzema moderniziranih tankov v mariborski vojašnici Rudolfa Maistra, obrambni minister **dr. Anton Grizold** obljubil, da bodo natečaj nadaljevali tudi v prihodnjem letu. Sodelovali bosta tudi takrat.

Simona Rožkar

Arnela Murić in Ani Veber - dobitnici bronaste plakete

Sašo Bizjak

Zakaj Maister danes?

Ker ne želimo, da so zgodovina in njeni akterji zaprašeni pojmi iz pozabljenih knjig, ampak celovit in živ del šolske prakse.

Maister in njegovi borci ponujajo različna izhodišča sodobnim učnim metodam: vse od raziskovalnega do sodelovalnega učenja, problemskega pouka, projektnih in raziskovalnih nalog, pa do vključevanja IKT-ja v pouk in organiziranja kvizov o poznavanju Maistrovega časa – vse to na različnih predmetnih področjih. V sodobnost segajo tako s svojimi zaslugami kot z izhodišči, ki jih nudijo sodobnemu pouku.

V času vse večje narodne, socialne in kulturne sinergije sta zavest o narodni pripadnosti in skrb za narodno identiteto ponovno zelo aktualni. Moderna, multikulturna Evropa brez meja je ne samo cilj, ampak tudi izziv vseh sodobnih družb. Zlasti za majhne narode, kot smo Slovenci, je bistvenega pomena poznavanje in negovanje lastne zgodovine, saj je le-ta ključna za razvoj in ohranjanje kulture in narodnosti.

Vse to so izhodišča našega dela v prihodnje, želja učencev po znanju in tekmovanju pa zagotovilo, da bodo zastavljeni projekti uspešni.

Letos mineva 90 let od pogumne in prelomne vojaške akcije, zato smo k sodelovanju povabili šole po Sloveniji. Priredili bomo **likovno razstavo ilustracij** Maistrovih pesmi in tekstov o njem ter **kviz: Rudolf Maister, general in umetnik skozi čas.**

Osrednja šola Borcev za severno mejo
Borci za severno mejo 16, 2000 Maribor
telefon +386 (0)2 220 00 50 fax +386 (0)2 220 00 48
igralec www.os-borcev.si e-pošta zaprosbe@os-borcev.si
šolski telefon 01270-602068713

Maribor, 9. 5. 2008

Spoštovana ga. ravnateljica/g. ravnatelj!

OŠ borcev za severno mejo Maribor vse od svoje ustanovitve leta 1980 neguje tradicijo spomina na zgodovinske dogodke, po katerih je poimenovana, in tesno sodeluje z Društvom generala Maistra Maribor. Tako že leta kontinuirano izvajamo vrsto dejavnosti, s katerimi učenci spoznavajo pomen Rudolfa Maistra in njegovih borcev ter zgodovinske dogodke, ki so odločilno prispevali k podobi današnje Slovenije.

Letos mineva 90 let od pogumne in prelomne vojaške akcije, s katero so general Maister in njegovi borci začrtali severno mejo naše države. Zato vabimo tudi učence in učitelje vaše šole, da namenite nekaj več pozornosti obujanju spomina na lik generala Maistra - pesnika, slikarja in vojaka, vzgoji domoljubja in spoznavanju tistega časa ter sodelujete z nami. Na naši spletni strani (<http://www2.arnes.si/~osmbbor2/sf> ali www.os-borcev.si) si lahko ogledate dejavnosti, ki jih na naši šoli že leta kontinuirano gojimo in bi si jih